

ए आय चा वापर समजदारांनीच करावा

एडवोकेट किशोर लुल्ला

असे म्हणतात की लहान मुलांनी मोबाईलचा वापर करू नये. तसेच अठरा वर्षे पूर्ण झाल्याशिवाय मुलांनी दोन चाकी किंवा चार चाकी गाड्या चालवू नयेत. तसेच १६ व वर्षे धोक्याच असतं. याचे मुख्य कारण असे आहे की तितकी परिपक्वता त्या वयात आलेली नसते. एखादी गोष्ट माहिती असणे, शिकणे किंवा त्याचा योग्य पद्धतीने वापर करणे, त्याहीपेक्षा अडचणीच्या काळात सामना कसा करावा किंवा सावधगिरी कशी बाळगावी याची देखील समज असणे तितकेच महत्वाचे आहे.

अलीकडे आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स चा वापर खूप गतीने सगळीकडे पसरत आहे. जे काम करायला एक किंवा दोन दिवस लागतात ते काम अर्ध्या ते एक तासात होते. इंग्रजी मधून मराठी मध्ये किंवा मराठी मधून इंग्रजी मध्ये भाषांतर लगेच होते. जर काही शोधायचे असेल तर मग तो न्यायमंचाचा निकाल असो किंवा जगभरातील कुठलीही वस्तू वगैरे सेवा असो त्याची माहिती पाच मिनिटात मिळते. एखाद्याला उत्तम पत्र लिहून द्यायचे असेल किंवा न्यायमंच अगर एखाद्या सक्षम अधिकाऱ्यांसमोर आपले म्हणणे दाखल करायचे असेल तर ते विनाप्रयास मिळते. ही सगळी सुलभता उपलब्ध झाल्यामुळे आता जो तो ए आय चा सर्रास वापर करू लागला आहे. हा वापर करायला हरकत देखील नाही. कारण बदलत्या परिस्थितीशी या गतिमान युगात सामना करायचा असेल आणि टिकून राहायचे असेल तर यापासून दूर राहून चालणार नाही .

परंतु यातील काही धोके लक्षात घेणे अतिशय गरजेचे आहे

- १) ए आयचे असंख्य ॲप रोज आपल्या मोबाईल मध्ये येत आहेत उदा. मेटा ए आय, चॅट जी. पी. टी., को-पायलेट ई. यातील नेमका कोणता आपल्या सोयीचा आहे किंवा त्यात फसवेगिरी नाही याचा प्रथम तपास करणे अत्यावश्यक आहे. अन्यथा यामधून देखील सायबर फ्रॉड होऊ शकतो. इतकेच नाही तर याच्या माध्यमातून मुद्दामून चुकीची माहिती देऊन फसवा फसवी करण्याचे देखील प्रकार वाढत आहेत. एका इन्शुरन्स कंपनीकडे चार चाकीचा एक्सीडेंट झाला म्हणून क्लेम मागितला गेला आणि त्या गाडीचा फोटो ए आयच्या माध्यमातून तूट फूट झालेले आहे असा काढण्यात आला आणि तो दाखल करण्यात आला. प्रत्यक्षात गाडीला काहीच झालेले नव्हते. परंतु नंतर हा प्रकार उघडकीस आला.
- २) संदर्भ म्हणून जे काही न्यायमंचांचे किंवा ट्रॅब्यूनलचे जे निर्णय ए आय मधून घेतले जातात ते बहुतांशी चुकीचे असतात. याचे कारण तितक्या प्रमाणात ए आयला देखील माहिती उपलब्ध झालेली नाही. त्यामुळे ज्यावेळी आपण सूचना देतो त्यावेळी हे ए आय निरनिरळ्या ठिकाणाहून माहिती संकलन करते आणि आपल्यासमोर आणून टाकते.

त्यामुळे असे निकाल पुस्तक काढून पूर्णतः वाचल्याशिवाय त्याचा संदर्भ म्हणून वापर करणे हे अतिशय धोक्याचे आहे. असे न केल्यामुळे अनेकांना शिक्षा झाल्याची उदाहरणे घडलेली आहेत.

- ३) सक्षम अधिकाऱ्यापुढे किंवा न्यायालय किंवा उच्च न्यायालय यांच्यासमोर ए आयच्या मदतीने जे काही म्हणणे तयार करून मांडले जाते त्याचे प्रत्येक वाक्य, प्रत्येक ओळ ही तपासून पाहिली पाहिजे. अन्यथा यातून अर्थाचे अनर्थ निघत असल्याचे प्रमाण दिवसेंदिवस वाढत आहे.
- ४) वरील उदाहरणे फक्त नमुना दाखल दिलेली आहेत. परंतु अशी अनेक प्रकारची उदाहरणे व्यवहारात रोज घडत आहेत, की त्यामुळे ए आयचा वापर अत्यंत सावधगिरीने करणे गरजेचे आहे. सर्वात महत्वाचे म्हणजे ज्याला त्या व्यवसायाची, उद्योगधंद्याची, व्यापाराची समज आहे, संपूर्ण माहिती आहे त्यानेच ए आयचा वापर केला पाहिजे. इमॅच्युअर व्यक्तीने किंवा अर्धशिक्षित व्यक्तीने किंवा ऑफिस मधील कर्मचाऱ्याने ज्युनियरने याचा वापर करणे अत्यंत धोक्याचे आहे. अभ्यासोनी प्रकटावे | ना तरी झाकोनी असावे ||
- ५) ए आयने तयार केलेला मसुदा आणि आपण म्हणजे सर्वसामान्य एखाद्या व्यक्तीने तयार केलेला मसुदा याच्या भाषेमध्ये प्रचंड प्रमाणात फरक असतो. समोरच्या व्यक्तीला हे ध्यानात येते की आपण हा मसुदा किंवा ड्राफ्टिंग ए आयच्या मदतीने केलेले आहे. त्यामुळे ए आयने दिलेले ड्राफ्टिंग हे आपल्या भाषेत आणि समोरच्या व्यक्तीला सोयीचे होईल असे व्यवस्थित बदल करून घेणे महत्वाचे आहे.
- ६) त्यामुळे ए आय आले म्हणजे खूप मोठी लॉटरी लागली असा जर कोणाचा गोड गैरसमज झालेला असेल तर तो काढून टाकावा.

A.I. Cannot be a Substitute. Its just Supportive.